

Verslag van de vergadering van de Oekologische Sectie op zaterdag 30 november 1957 in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden.

Aanwezig zijn ongeveer 45 leden, wanneer de voorzitter, Prof. Dr. H. KLOMP, het woord geeft aan de eerste spreker, de heer MÖRZER BRUYN, die sprak over de pleisterplaatsen van Wilde Ganzen in Nederland. Deze gebieden moeten naast voedsel- en uitwijkmogelijkheid een grote mate van rust bezitten. Een uitvoerige studie van literatuurgegevens en mondelinge mededelingen bracht aan het licht, dat het aantal geschikte plaatsen voor de meeste soorten nog maar zeer beperkt is (en per soort verschillend).

Een aantal van de belangrijkste gebieden is in de naaste toekomst bedreigd door indijkingen (Deltaplan, Lauwerszee), ruilverkavelingen en verbetering van de waterhuishouding. Hierbij komt, dat de uitwijkmogelijkheden naar buiten ons land gelegen plaatsen ook niet gunstig zijn. De stichting van een aantal reservaten, die de voornaamste pleisterplaatsen omvatten, is daarom dringend gewenst. Een dergelijke achteruitgang van de vogelstand onder invloed van „verbetering” van ons grondbezit was duidelijk uit de voordracht van de heer BRAAKSMA over de pleisterplaatsen van de Kraanvogel (*Grus grus*). Deze soort bezocht tijdens de trek ieder jaar vaste plaatsen om uit te rusten en voedsel te zoeken. Ook voor deze plekken geldt, dat rust en stilte van overheersend belang zijn. Het wekte dan ook weinig verwondering, maar veel verdriet te vernemen, dat een aantal van de weinige rustige plekjes, die voor deze mooie vogel in Nederland ter beschikking staan „ontsloten” worden met alle gevolgen. Het dient beseft te worden, dat ook deze reductie van gunstige pleisterplaatsen een factor van betekenis is in de gestadige afnemende van de broedpopulaties van deze en andere vogelsoorten. De voorzitter wees dan ook op het grote belang van dit soort onderzoekingen, die een basis scheppen voor beschermingsmaatregelen. Het sombere toekomstbeeld, dat ons hierbij voor de geest komt, dient een extra prikkel te zijn om de natuurbeschermingsorganisaties en met name de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten nog krachtiger te steunen dan voorheen.

De derde spreker, de heer SCHARLOO, zette op heldere wijze uiteen op welke manier de legselgrootte beïnvloed kan zijn door de natuurlijke selectie. De zeer levendige discussie, die hier op volgde, gaf de heer KLUYVER gelegenheid een aantal van zijn nieuwste resultaten met Koolmezen (*Parus major*) te openbaren. Resultaten, die niet geheel en al in overeenstemming waren met de gangbare theoriën.

A. C. PERDECK.

Jaarverslag 1957 van de Nederlandse Ornithologische Unie.

De nieuwe vereniging had in het begin van het jaar 316 leden en eind december was dit aantal uitgebreid tot 536, zodat van een snelle groei gesproken kan worden (op 25 januari 1958, toen dit verslag werd uitgebracht, was het alweer gestegen tot 590).

Van de 536 leden per eind december waren 143 personen lid van de Afd. Club van Nederlandse Vogelkundigen (de oude vereniging C.N.V. telde eind december 1956 192 leden).

10 leden bedankten voor het lidmaatschap van de N.O.U.; drie leden verloren wij door de dood, te weten Dr. E. VAN KOERVELD, Mej. C. E. E. BAL en Baron W. A. A. J. SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE en 1 lid vertrok naar het buitenland zonder nader adres achter te laten. Van de 432 leden der oude N.O.V. per eind december 1956 meldden zich slechts 43 personen niet voor het lidmaatschap van de N.O.U. aan. Dit jaar werden 2 huishoudelijke vergaderingen gehouden, op 19 januari te Amsterdam en op 13 april te Utrecht. Een wetenschappelijke vergadering werd belegd op 19 januari te Amsterdam met een voordracht en kleurenfilm over een tocht naar Spitsbergen door Jan P.

STRIJBOS. Op 19 en 20 oktober werd een najaarsexcursie in combinatie met de Afd. N.O.V. en C.N.V. georganiseerd naar Texel. De Commissie voor de Nederlandse Avifauna (C.N.A.) hield op 30 november haar eerste vergadering in Utrecht.

Van de tijdschriften verscheen „Limosa” in 2 enkel nummers en 1 dubbel nummer met totaal 240 bladzijden, terwijl van „Ardea” een aflevering van 92 bladzijden werd uitgegeven.

Afdeling Nederlandse Ornithologische Vereniging

De afdeling verloor op 24 juni door een tragisch ongeval het bestuurslid Dr. E. VAN KOERVELD, hetgeen voor de afdeling een gevoelig verlies betekende. Op de begrafenis sprak de voorzitter namens de Afd. N.O.V. en herdacht VAN KOERVELD als mens en collega.

Er werden twee wetenschappelijke vergaderingen gehouden: op 13 april sprak A. HOOGERWERF over het vogelreservaat Pulu Dua (Java) en op 12 oktober Prof. K. T. ROGERS over het dierenleven in de Sierra's en de Canadese Rocky Mountains. Beide voordrachten werden gehouden aan de hand van uitstekende kleurenfilms.

De oecologische sectie vergaderde twee maal, beide in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden en wel op 9 maart met de volgende agenda: Dr. H. N. KLUIJVER „Over de slaapplaatskeuze en de mortaliteit van de Koolmees”; Dr. A. C. Perdeck over „Kooiproeven over de oriëntatie van een Spreeuw” en de heer J. J. ZIJLSTRA over „Nieuwe gegevens over de Puttense vogeltrekkampen”. Op 20 november sprak Dr. M. F. MÖRZER BRUIJNS over „Pleisterplaatsen en trek van Wilde Ganzen”; de heer S. BRAAKSMA over „De trek van de Kraanvogel door Nederland” en de heer W. SCHARLOO over „Natuurlijke selectie en de legselgrootte”.

De sectie Oölogie hield op 23 febr. en 21 sept. bijeenkomsten in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden. Op de eerste bijeenkomst werden de eieren van de gorzen, op de tweede de eieren van de alken en zeekoeten besproken en gedemonstreerd.

Op 11 mei werd een excursie vanuit Harderwijk naar de West-Veluwe georganiseerd, terwijl op 12 mei een tocht per autobus naar Delden werd ondernomen. Een najaarsexcursie naar Texel vond op 19 en 20 oktober plaats in N.O.U.-verband. Het rooster van jaarlijkse aftreding voor bestuursfuncties werd bij loting als volgt vastgesteld: 1958 JUNGE, 1959 VOOUS, 1960 BIERMAN en 1961 KLUIJVER.

Afdeling Club van Nederlandse Vogelkundigen

In het eerste jaar van het bestaan van de voormalige vereniging „Club van Nederlandse Vogelkundigen” binnen het verband der N.O.U. werd de „constituerende” huishoudelijke vergadering gehouden op 19 januari te Amsterdam; hieraan namen, onder het voorzitterschap van de heer J. G. VAN MARLE, 27 stemgerechtigde leden deel.

Op deze vergadering werden tot ereleden der Afdeling benoemd: Prof. Dr. L. F. DE BEAUFORT (Leusden), Dr. C. EIJKMAN (Oosterbeek), Tsj. Gs. DE VRIES (Leeuwarden), J. DELACOUR (Los Angeles), Prof. Dr. A. LAUBMANN (München), Prof. Dr. E. MAYR (Cambridge, Mass., U.S.A.), Col. R. MEINERTZHAGEN (Londen), M. J. RAPINE (Parijs), Dr. F. SALOMONSEN (Copenhagen) en Prof. Dr. E. STRESEMANN (Berlijn).

Voorts werd bij acclamatie de heer P. HENS tot voorzitter der Afdeling benoemd. Na de stemming werden tot leden van het bestuur der Afdeling gekozen de heren Mr. J. KIST, J. G. VAN MARLE, M. J. TEKKE en Dr. K. WALDECK. Tenslotte werd op deze vergadering besloten ter bestrijding van vergaderingskosten, convocaties, vergaderingsverslagen e.d. van de leden een extra-contributie van fl. 5.— per jaar ten gunste van de N.O.U.-kas te heffen.

Op de bestuursvergadering der Afdeling, welke op 2 februari werd gehouden, werd in onderling overleg J. G. VAN MARLE als onder-voorzitter en Mr. J. KIST als secretaris aangewezen. Tevens werd bij loting het rooster van jaar-

lijkse aftreding als volgt vastgesteld: 1958 TEKKE, 1959 WALDECK, 1960 v. MARLE, 1961 KIST en 1962 HENS.

Ledenvergaderingen werden voorts gehouden te Amsterdam op 17 maart, te Weert op 25 mei en te Amsterdam op 10 november.

Op de vergadering van 17 maart, waarin men zich beraadde omtrent de taak der Afdeling, werd besloten, dat de voornaamste activiteit der Afdeling zou worden gericht op de studie der Nederlandse avifauna in de ruimste zin en dus ook in haar systematische en zoögeografische betekenis.

In verband met het feit, dat de oude leden der in likwidatie getreden vereniging „Club van Nederlandse Vogelkundigen” tot 1 januari 1958 de gelegenheid hadden om zonder ballotage tot de Afdeling toe te treden, besloot de vergadering, dat voorshands geen beslissing zal worden genomen t.a.v. het beleid inzake de benoeming van nieuwe leden. Men wenste echter een uitzondering te maken voor twee oud-leden der voormalige C.N.V., die zich hadden aangemeld voor benoeming tot lid der Afdeling, te weten de heren Mr. E. D. MAALDRINK en A. A. TJITTES. Beiden werden bij acclamatie tot leden der Afdeling benoemd.

De hoofdschotel der agenda van deze vergadering vormden de wetenschappelijke mededelingen, alsmede een filmvertoning van het lid S. VAN VLEUTEN over de Wulp, het naast elkaar broeden van Visdief en Scholekster en enige op De Beer broedende steltlopersoorten. De vergadering van 25 mei was gewijd aan een bespreking door het lid J. H. H. DE HAAN van de op de volgende dag te houden excursie in de omgeving van Weert, alsmede aan het vaste agendapunt „wetenschappelijke mededelingen”.

Op de vergadering van 10 november werd een beslissing genomen t.a.v. de toelating van nieuwe leden. Besloten werd, dat tot lid der Afdeling worden toegelaten die leden der N.O.U., die op voordracht van het bestuur of van ten minste drie leden en/of ereleden der Afdeling als zodanig door de ledenvergadering met een meerderheid van $\frac{3}{4}$ der schriftelijk uitgebrachte geldige stemmen worden benoemd. Zonder zulks in haar besluit tot uitdrukking te willen brengen, was de vergadering van oordeel, dat in beginsel slechts dienen te worden voorgedragen N.O.U.-leden, op wier activiteit binnen het verband der Afdeling kan worden gerekend.

De vergadering werd voorts aangevuld met een boeiend verslag door Prof. Dr. K. H. VOOS over zijn zeereis naar Zuid-Afrika, alsmede met talrijke wetenschappelijke mededelingen der leden op veldornithologisch gebied.

Op 25 en 26 mei werd door de Afdeling een excursie gehouden in de omstreken van Weert, waarvan het verslag inmiddels werd gepubliceerd in Limosa, 30, no. 4.

In overleg met de Afdeling N.O.V. werd de najaarsexcursie in N.O.U.-verband georganiseerd en gehouden op 20 oktober op Texel.

Per 31 december bestond de Afdeling uit 10 ereleden en 135 leden.

De Secretaris, M. J. TEKKE.

Varia

Oude dokumenten over het Korhoen, *Lyrurus t. tetrix* L., en de Kwartel, *Coturnix c. coturnix* L., in Noord-Brabant.

In een vorig nummer van Limosa heeft Sj. BRAAKSMA betwijfeld, of het Korhoen vóór 1890 reeds op enkele plaatsen op de Brabantse heidevelden als broedvogel voorkwam (Limosa 30, 1957, p. 194). Al ontbreken voor het verleden konkrete waarnemingen, de oude jachtdokumenten spreken zulke duidelijke taal, dat omtrent het voorkomen van het Korhoen op de toen nog zeer uitgestrekte heidevelden m.i. geen twijfel mogelijk is.

In een „kaart” voor het Land van Ravestein uit 1651 wordt het